

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ,
ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΑ

ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ
ΣΤΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΑΓΩΝΑ
ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ
ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ,
ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2010

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ
ΣΤΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΔΓΩΝΑ
ΤΗΝ ΔΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΔΛΗ ΤΕΣΣΔΡΔΚΟΣΤΗ

ΧΡΟΝΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

21-22 Ιανουαρίου 2000
2010

Σειρά: «Αναβαθμοί» άριθμ. 12

Οι προτεραιότητες στον πνευματικό αγώνα τῆν Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή

Κείμενα:

Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Στοιχειοθεσία, Διακόσμησις, Ἐπιμέλεια Ἐκδόσεως:
Ἀδελφότης Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Προδρομοῦ Καρέα

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:

«Ὁ Χριστός πειραζόμενος». Ἱ.Μ. Ἁγ. Διονυσίου, Ἅγιον Ὄρος.

Σειρά:

«Ἀναβαθμοί» ἀριθμ. 12

Copyright:

Ἱερά Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ.

Λεωφόρος Ὑμηττοῦ 47-51, Τ.Κ. 161 21 Καισαριανή

Τηλ.: 210.72.24.123

www.imkby.gr e-mail: info@imkby.gr

ISBN: 978-960-6841-29-3

Ἐπιτάφιος 12-15, 116 36 Ἀθήνα
Τηλ: 210 921 7513, 210 921 4826 • Fax: 210 525 7055
www.epitafos.gr • e-mail: info@epitafos.gr

ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΑΓΩΝΑ ΤΗΝ ΔΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ἑμιποῦ
Δανιήλ

Ἁπόστολος Παῦλος ὁ ἔμπειρος διδάσκαλος τῆς εὐαγγελικῆς ζωῆς καί ἀθλητῆς τοῦ χριστιανικοῦ στίβου ἀναφέρει τίς προτεραιότητες τοῦ προσωπικοῦ ἀγῶνος του:

«Ὁ,τι ἐπιθυμῶ εἶναι νά γνωρίσω τό Χριστό καί τή δύναμη τῆς ἀναστάσεώς Του, νά μετάσχω στά παθήματά Του ἀκολουθώντας Τον στό θάνατο, μέ τήν ἐλπίδα νά λάβω μέρος στήν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν»¹.

Αὐτές τίς ἴδιες προτεραιότητες ὀφείλουμε ὅλοι οἱ πιστοί νά θέσουμε στόν πνευματικό ἀγῶνα τῆς ζωῆς μας καί μάλιστα κατά τήν κατανυκτική περίοδο τῆς ἀγίας καί μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Σύμφωνα μέ τό λόγο αὐτό τοῦ ἀποστόλου Παύλου αὐτή τήν περίοδο οἱ στόχοι τῶν πιστῶν πρέπει νά εἶναι:

---

1. «Τοῦ γινῶναι αὐτόν καί τήν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καί τήν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἴ πως καταντήσω εἰς τήν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν» (Πρός Φιλιππησίους γ' 10-11).

Α'. «Τοῦ γινῶναι Αὐτόν»

Πρῶτος στόχος τήν περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς πρέπει νά τεθεῖ τό νά γνωρίσουμε τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Ἡ προσωπικότητα, ἡ ζωή, ἡ διδασκαλία, καί τό ἔργο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι τό ἱερό ἄθλημα ὅσων ἀναζητοῦν τήν ἀλήθεια.

1. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπισημαίνει, ὅτι ἡ γνώση τοῦ Θεοῦ φανερώνει τό ἔλεός Του καί τήν ἀγάπη Του γιά τούς ἁμαρτωλούς, τῶν ὁποίων θά ἐξαφανίσει τίς ἁμαρτίες:

«Ὅλοι θά μέ γνωρίζουν, ἀπ' τόν μικρότερο ὡς τόν μεγαλύτερο. Θά συγχωρήσω τήν ἀνυπακοή τους καί θά ξεχάσω πιά τίς ἁμαρτίες τους καί τίς ἀνομίες τους»².

Ἀπ' αὐτό τό λυτρωτικό πόθο νά γνωρίσουν τόν Κύριο διακατεχόμενοι οἱ δύο Μαθητές προσελκύστηκαν ἀπό τόν θεῖο καί μέγα Διδάσκαλο στίς ὄχθες τῆς Γεννησαρέτ, ὅπως διηγεῖται ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης:

«Τήν ἄλλη μέρα, ὁ Ἰωάννης στεκόταν πάλι μέ δύο ἀπό τούς μαθητές του· καί, καθῶς εἶδε τόν Ἰησοῦ νά προσπερνάει, εἶπε: “Αὐτός εἶναι ὁ ἀμνός τοῦ Θεοῦ”. Οἱ δύο μαθητές τόν ἄκουσαν νά τό λέει καί ἀκολούθησαν τόν Ἰησοῦ. Ὁ Ἰησοῦς γύρισε καί, βλέποντάς τους νά τόν ἀκολουθοῦν, τούς εἶπε: “Τί θέλετε;”. Κι αὐτοί τοῦ ἀπάντησαν: “Ραββί – πού σημαίνει Διδάσκαλε – ποῦ μένεις;” “Ἐλᾶτε καί θά δεῖτε”, τούς λέει. Ἦρθαν, λοιπόν, καί εἶδαν ποῦ μένει, κι ἐκεῖνη τή μέρα ἔμειναν κοντά του· ἡ ὥρα ἦταν περίπου τέσσερις τό ἀπόγευμα. Ὁ ἕνας ἀπό τούς δύο πού ἄκουσαν τά

---

2. «Πάντες εἰδήσουσί με ἀπό μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν· ὅτι ἴλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καί τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καί τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μή μνησθῶ ἔτι» (Πρός Ἑβραίους η' 11).

λόγια τοῦ Ἰωάννη κι ἀκολούθησαν τὸν Ἰησοῦ ἦταν ὁ Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σίμωνος Πέτρου»³.

Αὐτὴ ἡ ζωηρὴ καὶ ἔντονη ἐπιθυμία ἀνέβασε τὸν Ζακχαῖο, τὸν ἀρχιτελώνη, στή συκομορέα γιὰ νὰ γνωρίσει τὸν Ἰησοῦ καὶ αὐτὴ ἡ γνωριμία κατέληξε στή μετάνοια καὶ τὴ σωτηρία του, ὅπως ἀναφέρεται στοῦ κατὰ Λουκᾶ εὐαγγέλιο:

«Ὁ Ἰησοῦς μῆκε στήν Ἱεριχώ καὶ περνοῦσε μέσα ἀπὸ τὴν πόλη. Ἐκεῖ ὑπῆρχε κάποιος, ποῦ τὸ ὄνομά του ἦταν Ζακχαῖος. Ἦταν ἀρχιτελώνης καὶ πλούσιος. Προσπαθοῦσε νὰ δεῖ ποῖος εἶναι ὁ Ἰησοῦς, δὲν μποροῦσε ὅμως ἐξαιτίας τοῦ πλήθους καὶ γιατί ἦταν μικρόσωμος. Ἐτρεξε λοιπὸν μπροστὰ πρὶν ἀπὸ τὸ πλῆθος κι ἀνέβηκε σὲ μίαν συκομουριά γιὰ νὰ τὸν δεῖ, γιατί θὰ περνοῦσε ἀπὸ κεῖ. Ὅταν ἔφτασε ὁ Ἰησοῦς στοῦ σημεῖο ἐκεῖνο, κοίταξε πρὸς τὰ πάνω, τὸν εἶδε καὶ τοῦ εἶπε: “Ζακχαῖε, κατέβα γρήγορα, γιατί σήμερα πρέπει νὰ μείνω στοῦ σπίτι σου”. Ἐκεῖνος κατέβηκε γρήγορα καὶ τὸν ὑποδέχτηκε μέ χαρά. Ὅλοι ὅσοι τὰ εἶδαν αὐτὰ διαμαρτύρονταν κι ἔλεγαν ὅτι πῆγε νὰ μείνει στοῦ σπίτι ἑνὸς ἀμαρτωλοῦ. Σηκώθηκε ὁ Ζακχαῖος καὶ εἶπε στὸν Κύριο: “Κύριε, ὑπόσχομαι νὰ δώσω τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά μου στοὺς φτωχοὺς καὶ ν’ ἀνταποδώσω στοῦ τετραπλάσιο ὅσα πῆρα μέ ἀπάτη”. Ὁ Ἰησοῦς, ἀπευθυνόμενος σ’ αὐτόν, εἶπε: “Σήμερα αὐτὴ ἡ οἰκογένεια σώθηκε· γιατί κι

---

3. «Τῆ ἐπαύριον πάλιν εἰστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο, καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ. καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντας καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς· τί ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ραββί· ὃ λέγεται ἔρμη-νευόμενον Διδάσκαλε· ποῦ μένεις; λέγει αὐτοῖς· ἔρχεσθε καὶ ἴδετε. ἦλθον οὖν καὶ εἶδον ποῦ μένει, καὶ παρ’ αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡς δεκάτη. ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἰς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ» (Ἰωάννου α’ 35-41).

αὐτός ὁ τελώνης εἶναι ἀπόγονος τοῦ Ἀβραάμ. Ὁ Υἱός τοῦ Ἀνθρώπου ἦρθε γιά νά ἀναζητήσῃ καί νά σώσῃ αὐτούς πού ἔχουν χάσει τό δρόμο τους»⁴.

Ἐπιθυμία νά γνωρίσουν τόν Ἰησοῦ Χριστό ἐξεδήλωσαν καί οἱ Ἕλληνες, πού εἶχαν μεταβεῖ στό Ἱεροσόλυμα γιά τήν ἑορτή τοῦ Πάσχα, ὅπως ἀναφέρει ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης:

«Ἀνάμεσα σ' αὐτούς πού ἀνέβηκαν νά προσκυνήσουν στή γιορτή ἦταν καί μερικοί Ἕλληνες. Αὐτοί, λοιπόν, πήγαν στό Φίλιππο, πού καταγόταν ἀπό τή Βηθσαιῖδά τῆς Γαλιλαίας, καί τόν παρακαλοῦσαν λέγοντας: "Κύριε, θέλουμε νά δοῦμε τόν Ἰησοῦ". Πηγαίνει ὁ Φίλιππος καί τό λέει στόν Ἄνδρέα. Ἐπειτα ἔρχεται ὁ Ἄνδρέας κι ὁ Φίλιππος καί τό λένε στόν Ἰησοῦ. Ὁ Ἰησοῦς τότε τοῦς ἀπάντησε: "Ἐχει ἔρθῃ πιά ἡ ὥρα νά δοξαστεῖ ὁ Υἱός τοῦ Ἀνθρώπου»⁵.

---

4. «Καί εἰσελθὼν διήρχετο τήν Ἱεριχώ· καί ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καί αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καί οὗτος ἦν πλούσιος, καί ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι, καί οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. καί προδραμῶν ἐμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἡμελλε διέρχεσθαι. καί ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν καί εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατὰβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μείναι. καί σπεύσας κατέβη, καί ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. καί ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι παρὰ ἀμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλύσαι. σταθεῖς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον· Ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καί εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καί αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν· ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καί σώσαι τὸ ἀπολωλός» (Λουκᾶ ιθ' 1-10).

5. «Ἦσαν δὲ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. οὗτοι οὖν προσῆλθον Φίλιππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαιῖδά τῆς Γαλιλαίας, καί ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. ἔρχεται Φίλιππος καί λέγει τῷ Ἄνδρέα, καί πάλιν Ἄνδρέας καί Φίλιππος

Ἐπιθυμία εἶχε καί ὁ Ἡρώδης, ὁ διοικητής τῆς Γαλιλαίας, νά δεῖ τόν Κύριο καί χάρηκε ὅταν τόν ὀδήγησαν ἐνώπιόν του, ἀλλά αὐτή ἦταν μιά περιέργεια πού δέν ἔφερε πνευματικό ἀποτέλεσμα:

«Ὅταν ὁ Ἡρώδης εἶδε τόν Ἰησοῦ, χάρηκε πολύ. Γιατί ἀπό ἀρκετό καιρό ἤθελε νά τόν δεῖ, ὕστερα ἀπό τά πολλά πού ἄκουγε γι' αὐτόν, καί ἔλπιζε τώρα νά τόν δεῖ νά κάνει καί κανένα θαῦμα. Τοῦ ἔκανε πολλές ἐρωτήσεις, αὐτός ὅμως δέν τοῦ ἔδινε καμιά ἀπάντηση»⁶.

2. Ὁ Κύριος καί οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι ἀναφέρθηκαν στήν γνώση τοῦ Θεοῦ καί μᾶς ἀποκάλυψαν σημαντικές πτυχές του. Θά παρακολουθήσουμε τίς σωτήριες ἐπισημάνσεις τους.

α) Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ:

Σ' αὐτό τό μυστήριό τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ ἀναφέρθηκε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός στήν ἀρχιερατική προσευχή Του: «Δικαιοκρίτη Πατέρα, ὁ κόσμος δέ σέ γνώρισε, ἐνῶ ἐγώ σέ γνώρισα»⁷.

Ὁ ἀναστημένος Κύριός μας ἐπισημαίνει στόν ἀπόστολο Θωμᾶ, ὅτι θά εἶναι μακάριοι αὐτοί πού θά πιστέψουν σ' Αὐτόν χωρίς νά τόν ἔχουν δεῖ μέ τά σωματικά μάτια τους:

«Τοῦ λέει τότε ὁ Ἰησοῦς: «Πείστηκες ἐπειδή μέ εἶδες μέ

λέγουσι τῷ Ἰησοῦ· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων· Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Ἰωάννου ιβ' 20-23).

6. «Ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ ἐξ ἱκανοῦ θέλων ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ ἀκοῦειν αὐτὸν πολλὰ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἠλπιζέ τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ» (Λουκᾶ κγ' 8-9).

7. «Πάτερ δίκαιε καὶ ὁ κόσμος σέ οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δὲ σέ ἔγνω» (Ἰωάννου ιζ' 25).

τά μάτια σου· μακάριοι ἐκεῖνοι πού χωρίς νά μέ ἔχουν δεῖ πιστεύουν»⁸.

Ἀκόμη ὁ Κύριός μας ἐπισημαίνει πρὸς ὅλους τήν ἀνάγκη νά γνωρίσουν τήν ἀλήθεια, δηλαδή Αὐτόν τόν Ἴδιο, ὥστε ἡ Ἀλήθεια νά τούς ἐλευθερώσει ἀπό τήν πνευματική δουλεία.

«Καί θά γνωρίσετε τήν ἀλήθεια, καί ἡ ἀλήθεια θά σᾶς ἐλευθερώσει»⁹.

Ὁ Κύριός μας προειδοποιεῖ τούς μαθητές Του, ὅτι ἡ ἔχθρα πού θά ἔχουν οἱ ἄνθρωποι γι' αὐτούς θά ὀφείλεται στό ὅτι δέ γνώρισαν τόν Θεό Πατέρα καί Αὐτόν:

«Καί θά τά πράξουν αὐτά γιατί δέ γνώρισαν τόν Πατέρα οὔτε ἐμένα»¹⁰.

Ὁ Κύριος στήν ἀρχιερατική προσευχή Του ἐξηγεῖ, ὅτι ἡ ἀποδοχή τῆς διδασκαλίας Του συνεπάγεται τή βαθύτερη γνώση τῶν ἐνεργειῶν Του.

«Γιατί τίς διδασκῆς πού ἐσύ μοῦ ἔδωσες τίς ἔδωσα σ' αὐτούς, κι αὐτοί τίς δέχτηκαν καί ἀναγνώρισαν πώς πραγματικά ἀπό σένα προέρχομαι, καί πίστεψαν πώς ἐσύ μέ ἔστειλες στόν κόσμο»¹¹.

β) Τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ:

Οἱ Μαθητές τοῦ Κυρίου ὁμολογοῦν, ὅτι αὐτοί ἀπέκτησαν αὐτή τή γνώση μέ τήν πίστη τους:

---

8. «Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἐώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καί πιστεύσαντες» (Ἰωάννου κ' 29).

9. «Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰωάννου η' 32).

10. «Καί ταῦτα ποιήσουσιν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ» (Ἰωάννου ιστ' 3).

11. «Ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καί αὐτοὶ ἔλαβον καί ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξηλθον, καί ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας» (Ἰωάννου ιζ' 8).

«Κι ἐμεῖς ἔχουμε πιστέψει κι ἔχουμε νιώσει πώς ἐσύ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ Υἱός τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ»¹².

γ) Τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου:

Ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης συμπεραίνει, ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀσεβεῖς τῆς ἐποχῆς του δέν γνώρισαν τόν Κύριο ὅταν λέγει: «Μά δέν τόν ἀναγνώρισε ὁ κόσμος»¹³.

Ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης ἀναφέρει στίς ἐπιστολές του, ὅτι οἱ Ἀπόστολοι καὶ Μαθητές ἐγνώρισαν τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατέρα καὶ πίστευσαν σ' αὐτή τήν ἀγάπη:

«Κι ἐμεῖς γνωρίζουμε πιά τήν ἀγάπη πού μᾶς ἔχει ὁ Θεός κι ἐμπιστευόμαστε τόν ἑαυτό μας σ' αὐτήν. Ὁ Θεός εἶναι ἀγάπη· κι ὅποιος ζεῖ μέσα στήν ἀγάπη ζεῖ μέσα στό Θεό, κι ὁ Θεός μέσα σ' αὐτόν»¹⁴.

Ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης συνδέει τήν ἐπίγνωση τοῦ Θεοῦ μέ τήν τήρηση τῶν ἀγίων καὶ θεουργῶν ἐντολῶν Του:

«Τό βέβαιο κριτήριό πώς τόν ἔχουμε γνωρίσει εἶναι ὅτι τηροῦμε τίς ἐντολές του. Ὅποιος λέει “τόν γνώρισα”, δέν τηρεῖ, ὅμως τίς ἐντολές του, εἶναι ψεύτης, δέ λέει τήν ἀλήθεια. Ὅποιος ὅμως ὑπακούει στό λόγο του, ἀσφαλῶς αὐτός ἀγαπάει τό Θεό μέ ὅλη του τήν καρδιά. Μόνο ἔτσι ἔχουμε τή βεβαιότητα πώς εἴμαστε ἐνωμένοι μαζί του. Ὅποιος λέει πώς μένει σταθερά ἐνωμένος μαζί του ὀφείλει νά ζεῖ ὅπως ἀκριβῶς ἔζησε ἐκεῖνος»¹⁵.

---

12. «Καί ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καί ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστός ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος» (Ἰωάννου στ' 69).

13. «Καί ὁ κόσμος αὐτόν οὐκ ἔγνω» (Ἰωάννου α' 10).

14. «Καί ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καί πεπιστεύκαμεν τήν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ» (Α' Ἰωάννου δ' 16).

15. «Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ τηρῶμεν. ὁ λέγων, ἔγνωκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ μὴ τηρῶν,

Σ' ένα άλλο λόγο Του ο ευαγγελιστής Ιωάννης αναφέρεται στην αγάπη του Θεού, πού μᾶς χάρισε τήν υιοθεσία. Αυτό τό μυστήριο τῆς αγάπης του Θεού οί κοσμικοί ἄνθρωποι ἀδυνατοῦν νά τό ἐννοήσουν:

«Κοιτάξτε μέ πόση αγάπη μᾶς αγάπησε ὁ Πατέρας! Ἡ αγάπη του εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε νά ὀνομαστοῦμε παιδιά του Θεοῦ. Γι' αὐτό ὁ κόσμος δέ μᾶς καταλαβαίνει, γιατί δέ γνωρίζει τό Θεό Πατέρα»¹⁶.

Σέ μία ἄλλη περίπτωση ὁ ευαγγελιστής Ιωάννης τονίζει, ὅτι ἡ τήρηση τῶν ἐντολῶν μᾶς ἐνώνει μέ τό Θεό Πατέρα καί αὐτή τήν ἔνωση ἐργάζεται τό Πανάγιο Πνεῦμα:

«Ὅποιος τηρεῖ τίς ἐντολές του μένει ἐνωμένος μαζί του κι ἐκεῖνος μ' αὐτόν. Τό ξέρουμε πώς ὁ Θεός ζεῖ μέσα μας κι ἀνάμεσά μας ἀπό τό Πνεῦμα πού μᾶς ἔδωσε»¹⁷.

Καί πάλι:

«Μᾶς ἔδωσε τό Πνεῦμα του· ἔτσι εἴμαστε βέβαιοι πώς εἴμαστε σέ κοινωνία μέ τό Θεό καί ὁ Θεός μ' ἐμᾶς»¹⁸.

δ) Τοῦ ἀποστόλου Παύλου:

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος παρατηρεῖ, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δέν ἔχουν τήν τέλεια γνώση του Θεοῦ μέ ἀποτέλεσμα νά

ψεύστης ἐστί, καί ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· ὅς δ' ἂν τηρήῃ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ αγάπη τοῦ Θεοῦ τετελειώται. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἔσμεν· ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε, καί αὐτὸς οὕτω περιπατεῖν» (Α' Ἰωάννου β' 3-6).

16. «Ἴδετε ποταπὴν αγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατὴρ ἵνα τέκνα Θεοῦ κληθῶμεν. διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν» (Α' Ἰωάννου γ' 1).

17. «Ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει καί αὐτὸς ἐν αὐτῷ. καί ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ Πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν» (Α' Ἰωάννου γ' 24).

18. «Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καί αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν» (Α' Ἰωάννου δ' 13).

μολύνονται από τήν άμαρτία, όπως στήν περίπτωση όσων έτρωγαν τά ειδωλόθυτα:

*«Όσοτόσο δέν έχουν όλοι τή σωστή γνώση· μερικοί μά-
λιστα, πού δέν έχουν ακόμα αποβάλει τή συνήθεια τής
ειδωλολατρίας, τρώνε τά ειδωλόθυτα σαν νά ήταν κάτι
ιερό, κι ή συνείδησή τους πού είναι αδύνατη, τούς κάνει νά
νιώθουν μολυσμένοι»¹⁹.*

Ό άπόστολος Παύλος επίσης έπισημαίνει, ότι ή γνώση
θά καταργηθεί, όταν ό Θεός θά φανερωθει και όλοι οί πι-
στοι «σύν Κυρίω έσόμεθα» (Πρός Θεσσαλονικείς Α' δ' 17):

«Θά σταματήσει ή γνώση τών μυστηρίων του Θεού»²⁰.

Έφ' όσον οφείλουμε νά γνωρίσουμε τόν Κύριο πρέπει
νά ξέρουμε, ότι ή γνώση αυτή ενεργείται από τό άγιο
Πνεύμα, άφου:

*«Κανείς εξάλλου δέν μπορεί νά πει “ό Ίησους είναι ό
Κύριος”, παρά μόνο μέ τή φώτιση του Αγίου Πνεύματος»²¹.*

19. «Άλλ' ούκ έν πᾶσιν ή γνώσις· τινές δέ τή συνειδήσει του ειδώλου
έως άρτι ως ειδωλόθυτον έσθίουσι, και ή συνείδησις αυτών άσθενής
ούσα μολύνεται» (Πρός Κορινθίους Α', η' 7).

20. «Είτε γνώσις, καταργηθήσεται» (Πρός Κορινθίους Α', ιγ' 8).

21. «Ουδέις δύναται ειπείν Κύριον Ίησούν ει μη έν Πνεύματι Αγίω»
(Πρός Κορινθίους Α', ιβ' 3).

Β'. «Τῆ δύναμη τῆς ἀναστάσεως Αὐτοῦ»

Οἱ πιστοὶ ἀγωνιζόμεστε γιὰ νὰ λάβουμε τὴν πείρα τῆς ἀναστάσεως κατὰ τὸν ἀναστάσιμο ὕμνο «*χαρᾶς τὰ πάντα πεπλήρωται τῆς ἀναστάσεως τὴν πείραν εἰληφότα*» (γ' στιχηρὸ τῶν Αἴνων τοῦ τρίτου ἤχου). Ἡ πείρα τῆς ἀναστάσεως κατὰ τὴν πνευματικότητα τῆς Ἐκκλησίας μας ἀποκτᾶται καὶ βιοῦται ὡς νίκη κατὰ τῆς ἀμαρτίας καὶ πάσης πονηρίας.

1. Ὁ Κύριός μας μετέδωσε στοὺς μαθητὲς Του αὐτὴ τὴν πνευματικὴ ἐξουσία γιὰ νὰ καταπατοῦν ὅλη τὴ δύναμη τοῦ ἐχθροῦ τους, δηλαδή τοῦ διαβόλου, πού ἐπιτίθεται σ' αὐτούς δελεάζοντάς τους ἢ πολεμώντας τους μέ τὴν πρόκληση τῆς ἀμαρτίας μέ τούς λόγους Του:

«Σᾶς ἔχω δώσει ἐξουσία νὰ πατᾶτε πάνω σέ φίδια καὶ σκορπιούς, καὶ νὰ κυριαρχεῖτε πάνω σ' ὅλη τὴ δύναμη τοῦ ἐχθροῦ· τίποτε δέ θά σᾶς βλάψει»²².

Ἐπεσήμανε μάλιστα, ὅτι οἱ μαθητὲς Του δέν πρέπει νὰ φοβοῦνται τὸν ἐχθρό τους διάβολο καὶ νὰ δειλιάζουν ἀπὸ τίς σφοδρὲς καὶ συνεχεῖς ἐπιθέσεις του μέ τούς λόγους Του:

«Καὶ μὴ φοβηθεῖτε αὐτούς πού σκοτώνουν τὸ σῶμα, ἀλλὰ δέν μποροῦν νὰ σκοτώσουν τὴν ψυχὴ. Ἀντίθετα, νὰ φοβηθεῖτε ὅποιον μπορεῖ νὰ καταστρέψει ψυχὴ καὶ σῶμα στήν κόλαση»²³.

---

22. «Ἴδου δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ» (Λουκᾶ ι' 19).

23. «Καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνει· φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ» (Ματθαίου ι' 28).

Ὁ ἐχθρὸς τοῦ πιστοῦ ὁ διάβολος δὲν ἔχει πλέον ἰσχὺ ἀφοῦ «Πὶ αὐτὸ τὸ λόγο ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἤρθε στὸν κόσμο: Γὰ νὰ καταστρέψει τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου»²⁴.

Ὁ Κύριος εἰσερχόμενος στὸν κόσμο καὶ στὴν ἱστορία ἐδέσμευσε τὴν ἐξουσία τοῦ Διαβόλου καὶ ἐλευθέρωσε τίς ψυχές πού κρατοῦσε αἰχμάλωτες μέ τὴν ἁμαρτία, ὅπως ἐδήλωσε:

«Ἐπειτα, πῶς μπορεῖ νὰ μπεῖ κανεὶς στό σπίτι ἑνός δυνατοῦ καὶ νὰ τοῦ ἀρπάξει τὰ πράγματά του, ἂν δέ δέσει πρῶτύτερα τὸν δυνατὸ; Μόνο τότε θὰ λεηλατήσῃ τὸ σπίτι του»²⁵.

Στὸ εἰκοστὸ κεφάλαιο (στίχοι 1-8) τῆς Ἀποκαλύψεως ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης περιγράφει αὐτὴ τὴν περίοδο τῆς δεσμεύσεως τοῦ Σατανᾶ μέ τὰ ἔργα τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ἅγια Μυστήρια, πού ἀκυρώνουν τὸ ἔργο του:

«Εἶδα τότε ἕναν ἄγγελο νὰ κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κρατώντας στό χέρι του τὸ κλειδί τῆς ἀβύσσου καὶ μία μεγάλη ἀλυσίδα. Κι αἰχμαλώτισε τὸ δράκοντα, τὸν ὄφι τὸν ἀρχαῖο πού εἶναι ὁ διάβολος κι ὁ σατανᾶς, πού παραπλανεῖ τὴν οἰκουμένη, καὶ τὸν ἔδεσε γιὰ χίλια χρόνια· τὸν ἔριξε στὴν ἄβυσσο, τὴν ὁποία ἔκλεισε καὶ σφράγισε ἀπὸ πάνω του, γιὰ νὰ μὴν μπορέσει ἄλλο νὰ πλανέψῃ τὰ ἔθνη ὥσπου νὰ συμπληρωθοῦν τὰ χίλια χρόνια. Ὕστερα ἀπ' αὐτὰ πρέπει νὰ λυθεῖ γιὰ λίγο καιρό.

Ὕστερα εἶδα νὰ κάθονται σὲ θρόνους αὐτοὶ στοὺς ὁποίους δόθηκε ἡ ἐξουσία νὰ κρίνουν· ἦταν οἱ ψυχές αὐτῶν πού

---

24. «Εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου» (Α' Ἰωάννου γ' 8).

25. «Πῶς δύναται τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκευὴ αὐτοῦ ἀρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δῆσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει» (Ματθαίου ιβ' 29).

ἀποκεφαλίστηκαν γιά τή μαρτυρία πού ἔδωσαν γιά τόν Ἰησοῦ καί γιά τό λόγο τοῦ Θεοῦ, καί δέν προσκύνησαν τό θηρίο οὔτε τό ἄγαλμά του, κι οὔτε δέχτηκαν τό χάραγμα του στό μέτωπο καί στό χέρι τους. Καί ξαναγύρισαν στή ζωή καί βασιλεύσαν μαζί μέ τό Χριστό χίλια χρόνια. Οἱ υπόλοιποι ἀπό τούς νεκρούς δέν ξαναγύρισαν στή ζωή ὡσπου νά συμπληρωθοῦν τά χίλια χρόνια. Αὐτή εἶναι ἡ πρώτη ἀνάσταση. Μακάριοι καί ἅγιοι αὐτοί πού θά πάρουν μέρος στήν πρώτη ἀνάσταση· σ' αὐτούς ὁ δεύτερος θάνατος δέν ἔχει καμιά ἐξουσία. Αὐτοί θ' ἀποτελέσουν τό ἱερατεῖο τοῦ Θεοῦ καί τοῦ Χριστοῦ καί θά βασιλέψουν μαζί του χίλια χρόνια. Ὅταν τελειώσουν τά χίλια χρόνια, θά λυθεῖ ὁ σατανᾶς ἀπό τή φυλακή του καί θά βγεῖ ἔξω νά πλανέψει τόν Γώγ καί τόν Μαγώγ, τά ἔθνη πού εἶναι σκορπισμένα στίς τέσσερις γωνιές τῆς γῆς. Θά τούς μαζέψει ὅλους γιά πόλεμο καί θά ἔναι ἀμέτρητοι σάν τήν ἄμμο τῆς θαλάσσης»²⁶.

---

26. «Καί εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τήν κλεῖν τῆς ἀβύσσου καί ἄλυσιν μεγάλην ἐπὶ τήν χεῖρα αὐτοῦ. καί ἐκράτησε τόν δράκοντα, τόν ὄφιν τόν ἀρχαῖον, ὅς ἐστι Διάβολος καί ὁ Σατανᾶς ὁ πλανῶν τήν οἰκουμένην, καί ἔδησεν αὐτόν χίλια ἔτη, καί ἔβαλεν αὐτόν εἰς τήν ἄβυσσον, καί ἐκλείσε καί ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανᾷ ἐπὶ τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη· μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτόν λυθῆναι μικρὸν χρόνον.

Καί εἶδον θρόνους, καί ἐκάθισαν ἐπ' αὐτούς, καί κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς, καί τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τήν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καί διὰ τόν λόγον τοῦ Θεοῦ, καί οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τό θηρίον οὔτε τήν εἰκόνα αὐτοῦ, καί οὐκ ἔλαβον τό χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν καί ἐπὶ τήν χεῖρα αὐτῶν· καί ἔζησαν καί ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ χίλια ἔτη· καί οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἔζησαν ἕως τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη. αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. μακάριος καί ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ

Ἄρχοντας τῆς ἀμαρτωλῆς ἀνθρωπότητος χαρακτηρίσθηκε ὁ διάβολος ἀπό τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό μέ τούς λόγους Του:

«Ἐφτασε ἡ ὥρα πού ὁ κόσμος αὐτός θά κριθεῖ· ἔφτασε ἡ ὥρα πού ὁ ἄρχοντας αὐτοῦ τοῦ κόσμου θά διωχτεῖ ἔξω ἀπό τόν κόσμο»²⁷.

«Καί ὡς πρός τήν κρίση, ἐπειδή ὁ κυρίαρχος αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι κιόλας καταδικασμένος»²⁸.

«Δέ θά μιλήσω πιά γιά πολύ μαζί σας, γιατί ὁ κυρίαρχος αὐτοῦ τοῦ κόσμου ἔρχεται νά μέ θανατώσει, ἄν καί δέν ἔχει πάνω μου καμιά ἐξουσία»²⁹.

2. Μέ τήν ἐξουσία καί δύναμη πού μετέδωσε ὁ Κύριός μας στούς μαθητές Του αὐτοί ἀγωνίζονται κατά τῶν ἐναντίων καί ἀντιθέτων πονηρῶν δυνάμεων, ἀφοῦ δέν μπορεῖ μόνος του ὁ ἄνθρωπος νά τίς ἀντιμετωπίσει, πολλῶ δέ μᾶλλον νά τίς νικήσει.

Ὁ Κύριος ἐπεσήμανε ὅτι:

«Αὐτό τό δαιμονικό γένος δέν βγαίνει παρά μόνο μέ προσευχή καί νηστεία»³⁰.

ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καί τοῦ Χριστοῦ, καί βασιλεύσουσι μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη. Καί ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ Σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καί ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς, τόν Πῶν καί τόν Μαγῶν, συναγαγεῖν αὐτούς εἰς τόν πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης» (Ἀποκαλύψεως κ' 1-8).

27. «Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω» (Ἰωάννου ιβ' 31).

28. «Περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται» (Ἰωάννου ιστ' 11).

29. «Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καί ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν» (Ἰωάννου ιδ' 30).

30. «Τοῦτο δὲ τό γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καί νηστεία» (Ματθαίου ιζ' 21).

Γι' αυτό ο απόστολος Παῦλος συνιστᾷ στους πιστούς νά ἐνισχυθοῦν σ' αὐτό τόν ἀγώνα μέ τή δύναμη τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι τό ἅγιο Πνεῦμα καί νά προστατευθοῦν ἀπό τίς ἐπιθέσεις τοῦ Πονηροῦ μέ τήν πνευματική πανοπλία, πού εἶναι οἱ ἀρετές, γιά νά μπορέσουν νά ἀντιμετωπίσουν τίς παγίδες καί τίς μεθοδεύσεις του:

«Τέλος πάρτε δύναμη ἀπό τόν ἰσχυρό Κύριο. Ντυθεῖτε μέ τήν πανοπλία πού δίνει ὁ Θεός, γιά νά μπορέσετε ν' ἀντιμετωπίσετε τά τεχνάσματα τοῦ διαβόλου. Γιατί δέν ἔχουμε νά παλέψουμε μέ ἀνθρώπους ἀλλά μέ ἀρχές καί ἐξουσίες, δηλαδή μέ τούς κυρίαρχους τοῦ σκοτεινοῦ τούτου κόσμου, τά πονηρά πνεύματα πού βρίσκονται ἀνάμεσα στή γῆ καί στόν οὐρανό. Γι' αὐτό φορέστε τήν πανοπλία τοῦ Θεοῦ, ὥστε νά μπορέσετε νά προβάλετε ἀντίσταση, ὅταν ἔρθει ἡ ὥρα τῆς σατανικῆς ἐπίθεσης. Λάβετε κάθε ἀπαραίτητο μέτρο γιά νά μείνετε ὡς τό τέλος σταθεροί στή θέση σας. Σταθεῖτε, λοιπόν, σέ θέση μάχης· ζωστεῖτε τήν ἀλήθεια σάν ζώνη στή μέση σας· φορέστε σάν θώρακα τή δικαιοσύνη. Γιά ὑποδήματα στά πόδια σας βάλτε τήν ἐτοιμότητα νά διακηρύξετε τό χαρούμενο ἄγγελμα τῆς εἰρήνης. Ἐκτός ἀπ' ὅλα αὐτά, κρατᾶτε πάντα τήν πίστη σάν ἀσπίδα, πάνω στήν ὁποία θά μπορέσετε νά σβήσετε τά φλογισμένα βέλη τοῦ πονηροῦ. Ἡ σωτηρία ἅς εἶναι περικεφαλαία σας, καί ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἡ μάχαιρα πού σᾶς δίνει τό Πνεῦμα»³¹.

---

31. «Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καί ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ἐνδύσασθε τήν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στήναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τήν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυναηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ

3. Ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος προτρέπει τοὺς πιστοὺς νὰ ὑποταχθοῦν στό θέλημα τοῦ ἐπουρανίου Πατέρα, νὰ ἀντιταχθοῦν στό θέλημα τοῦ διαβόλου καί ὁ διάβολος θά ἀπομακρυνθεῖ:

«Ὑποταχθεῖτε, λοιπόν, στό Θεό. Ἀνισταθεῖτε στό διάβολο, κι αὐτός θά φύγει μακριά σας»³².

τῆ πονηρᾶ καί ἅπαντα κατεργασάμενοι στήναι. στήτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, ἐν πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι· καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ἧ ἔστι ρῆμα Θεοῦ» (Πρὸς Ἐφεσίους στ' 10-17).

32. «Ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ. ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν» (Ἰακώβου δ' 7).

Γ'. «Τὴν κοινωνία τῶν παθημάτων αὐτοῦ συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ»

Ἐτερος στόχος τοῦ αγώνα μας αὐτὴ τὴν περίοδο πρέπει νὰ εἶναι νὰ μετέχουμε στὰ παθήματα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πῶς ὁ πιστός κοινωνεῖ στὰ παθήματα τοῦ Κυρίου μας, δηλαδή πῶς συμμετέχει σ' αὐτά; Ἀπαντᾷ ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «Ἀκολουθώντας Τον στό θάνατο»³³.

Σύμμορφος τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ γίνεται ὁ πιστός κατὰ τόν ἀπόστολο Παῦλο:

1. Ὄταν συμμετέχει στὰ ἅγια Μυστήρια κατὰ τὴ διδασκαλία τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς του:

«Ἡ μήπως λησμονεῖτε πῶς τό βάπτισμα στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ σημαίνει συμμετοχή στό θάνατό του; Πραγματικά, τό βάπτισμά μας σημαίνει πῶς συμμετέχουμε στό θάνατο καί στήν ταφή τοῦ Χριστοῦ. Κι ὅπως ὁ Πατέρας Θεός μέ τὴ δύναμή του ἀνάστησε τό Χριστό ἀπό τούς νεκρούς, τό ἴδιο κι ἐμεῖς μπορούμε νὰ ζήσουμε μία νέα ζωή. Ὅπως δηλαδή ἐνταχθήκαμε ὀργανικά στό σῶμα τοῦ Χριστοῦ μέ μία πράξη πού συμβολίζει συμμετοχή στό θάνατό του, ἔτσι θά συμμετάσχουμε πραγματικά καί στήν ἀνάστασή του. Ξέρουμε ἄλλωστε μέ βεβαιότητα τοῦτο: Ὁ παλιός ἁμαρτωλός ἐαυτός μας πέθανε στό σταυρό μαζί μέ τό Χριστό. Ἐτσι, ἔπαψε νὰ ζεῖ ὁ ἁμαρτωλός ἄνθρωπος καί δέν εἴμαστε πιά ὑπόδουλοι στό ζυγό τῆς ἁμαρτίας. Γιατί σ' ἕναν πού πέθανε, ἡ ἁμαρτία δέν ἔχει πιά καμία ἐξουσία. Ἄν, λοιπόν, πεθάνουμε μαζί μέ τό Χριστό, εἴμαστε βέβαιοι πῶς θά ζήσουμε μαζί του. Ξέρουμε ἄλλωστε καλά πῶς ὁ ἀναστημένος Χριστός δέν εἶναι πιά ὑπόδουλος στό θάνατο, γιατί ὁ θάνατος δέν τόν ἐξουσιάζει πιά. Πέθανε

33. «Συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ» (Πρὸς Φιλιπησίους γ' 10).

για νά νεκρώσει μία για πάντα τήν ἁμαρτία μέ τόν σταυρικό του θάνατο, κι ἡ τωρινή του ζωὴ εἶναι ζωὴ κοντά στό Θεό. Ἔτσι νά σκέφτεστε κι ἐσεῖς γιά τόν ἑαυτό σας: Ἔχετε πεθάνει γιά τήν ἁμαρτία, κι ἡ ζωὴ σας εἶναι πιά κοντά στό Θεό χάρι στήν ἔνωσή σας μέ τόν Ἰησοῦ Χριστό τόν Κύριό μας.

Μὴν ἀφήνετε, λοιπόν, τήν ἁμαρτία νά κυριαρχεῖ στό φθαρτό σας σῶμα. Καί μὴν ὑπακούετε σ' αὐτήν ὑποκύπτοντας στίς ἐπιθυμίες του. Κι ἀκόμα, μὴν ἀφήνετε τίποτε ἀπό τόν ἑαυτό σας στή διάθεση τῆς ἁμαρτίας γιά νά τὰ χρησιμοποιοῦν αὐτὴ ἐναντίον του σάν ὄργανο γιά τό κακό. Ἀντίθετα, νά προσφέρετε τόν ἑαυτό σας στό Θεό, ὅπως ταιριάζει σέ ἀνθρώπους πού πέθαναν κι ἀναστήθηκαν γιά μία νέα ζωὴ. Νά κάνετε κάθε μέλος σας ὄπλο στά χέρια τοῦ Θεοῦ γιά τό καλό. Λοιπόν ἡ ἁμαρτία δέν μπορεῖ πιά νά σᾶς ἐξουσιάζει, γιατί ζεῖτε ὄχι κάτω ἀπὸ τήν κυριαρχία τοῦ νόμου, ἀλλὰ στό χῶρο τῆς χάρις τοῦ Θεοῦ»³⁴.

34. «Ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα, τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεῦν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ· ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. ὁ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ, ὁ δὲ ζῆ, ζῆ τῷ Θεῷ. οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζώντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζώντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ. ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν» (Πρὸς Ρωμαίους στ' 3-14).

2. Μέ τή νέκρωση τῆς ἁμαρτίας. Μέ τά παθήματά Του ὁ Κύριός μας νέκρωσε τήν ἁμαρτία. Μέ τόν ἀγώνα μας κατά τῶν παθῶν τῆς ἁμαρτίας συμμετέχουμε στά πάθη τοῦ Κυρίου μας. Ὅπως ὁ Κύριος μετά τό πάθος καί τό θανάτό Του ἀναστήθηκε, ἔτσι καί οἱ πιστοί ὅταν νικήσουν τήν ἁμαρτία καί τά πάθη πού τούς τυραννοῦν θά ἀναστηθοῦν καί θά ζήσουν ἐλεύθεροι ἀπό τήν πονηρία, τήν κακία, τήν ἁμαρτία καί τά πάθη τῆς ἁμαρτίας ἐνωμένοι μέ τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

Αὐτόν τόν ἀγώνα τοῦ πιστοῦ προσδιορίζει μέ σαφήνεια ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«Ἄλλωστε ὅσοι εἶναι τοῦ Χριστοῦ ἔχουν σταυρώσει τόν ἁμαρτωλό ἑαυτό τους μαζί μέ τά πάθη καί τίς ἐπιθυμίες του»³⁵.

Κάθε πιστός πρέπει νά χαίρεται, ὅταν συμμετέχει στά παθήματα τοῦ Χριστοῦ καί νά ὑπομένει μέ χαρά γιά τήν δόξα, πού θά φανερωθεῖ κατά τήν δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καί νά γνωρίζει ἐπίσης ὅσα ἐπισημαίνει ὁ ἀπόστολος Πέτρος:

«Ἀγαπητοί μου, μήν παραξενεύεστε γιά τή φοβερή δοκιμασία μέ τήν ὁποία δοκιμάζεστε, σάν νά ἦταν κάτι παράξενο. Ἀντίθετα, νά χαίρεστε πού συμμετέχετε στά παθήματα τοῦ Χριστοῦ, γιατί ἔτσι θά γεμίσετε χαρά κι ἀγαλλίαση, ὅταν ἀποκαλυφθεῖ ἡ δόξα του. Εὐτυχισμένοι εἶστε ἂν σᾶς ντροπιάζουν γιά τό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Γιατί τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ σ' ὅλη του τή μεγαλοπρέπεια καί δύναμη ἀναπαύεται σ' ἐσᾶς· αὐτό τό ὄνομα ἀπ' αὐτούς βλασφημεῖται, ἀπό σᾶς ὁμως δοξάζεται. Προσέχετε νά μή φτάνει κανένας ἀπό σᾶς νά ὑποφέρει τιμωρίες ἐπειδή σκότωσε ἢ ἔκλεψε ἢ ἔκανε κα-

---

35. «Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ τήν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήματι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις» (Πρὸς Γαλάτας ε' 24).

κό ἢ ἀναμείχθηκε σέ ξένες ὑποθέσεις. Ἄν ὅμως ὑποφέρει γιατί εἶναι χριστιανός, νά μήν ντρέπεται ἀλλά νά δοξάζει τό Θεό γι' αὐτό. Εἶναι καιρός πιά ν' ἀρχίσει ἡ κρίση ἀπ' τό λαό τοῦ Θεοῦ. Κι ἂν ἡ κρίση ἀρχίσει πρῶτα ἀπό μᾶς, σκεφτεῖτε τί ἔχει νά γίνει μέ ὅσους δέ δέχονται τό εὐαγγέλιο τοῦ Θεοῦ. Κι ἂν μόλις καί μετά βίας σώζονται οἱ δίκαιοι ἄνθρωποι, τί θά συμβεῖ μέ τούς ἁμαρτωλούς καί ἀπίστους; Ἐκεῖνοι, λοιπόν, πού ὑποφέρουν, γιατί ἔτσι τό θέλησε ὁ Θεός, ἄς ἐμπιστεύονται τόν ἑαυτό τους μέ τίς καλές τους πράξεις στό Θεό, πού κρατάει τίς ὑποσχέσεις του»³⁶.

3. Ὄταν ὑπομένει τούς πειρασμούς πού θά φανερώσουν τήν ὠριμότητα καί σταθερότητα τῆς πίστεώς του στό Θεό κατά τόν ἀπόστολο Ἰακωβο τόν ἀδελφόθεο: «Ἀδελφοί μου, νά χαίρεστε ὅταν δοκιμάζεστε ἀπό πολλούς καί διαφόρους πειρασμούς γιατί πρέπει νά ξέρετε ὅτι μέσα ἀπό τή δοκιμασία τῆς πίστεώς σας γεννιέται ἡ ὑπομονή»³⁷.

---

36. «Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένη, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος, ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. εἰ ὄνειδίξεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ δυνάμεως καὶ τοῦ Θεοῦ Πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται· κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς ἄλλοτριεπίσκοπος· εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ. ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ; καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβῆς καὶ ἁμαρτωλὸς πὺ φανεῖται; ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὡς πιστῶ κτίστη παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιᾷ» (Α' Πέτρου δ' 12-19).

37. «Πᾶσαν χαρὰν ἠγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν» (Ἰακώβου α' 2-3).

Ὁ πιστός πρέπει εὐχαρίστως νά δέχεται αὐτούς τούς πειρασμούς, πού δέν ὀφείλονται στή δική του ἁμαρτωλότητα. Ἡ ταλαιπωρία του, οἱ θλίψεις, οἱ παντοειδεῖς πόνοι καί κάθε κακοπάθεια ἐξ αὐτῶν σύμφωνα μέ τή διδασκαλία τῆς ἁγίας Γραφῆς «ἀναπληρώνει τόν νόμο τοῦ Χριστοῦ» (Πρός Γαλάτας στ' 2).

Γ' αὐτό ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος, ὁ ἀδελφόθεος, προτρέπει τούς πιστούς νά ὑπομένουν καρτερικά τούς πειρασμούς, ὅπως ὅλοι οἱ δίκαιοι ἄνθρωποι:

«Ἀδελφοί μου πάρτε γιά παράδειγμα καρτερικότητας στίς θλίψεις τούς προφήτες, πού μίλησαν στό ὄνομα τοῦ Κυρίου. Καλοτυχιζοῦμε ἐκείνους πού δείχνουν ὑπομονή. Ἀκούσατε γιά τήν ὑπομονή τοῦ Ἰώβ καί γνωρίζετε ποιό τέλος τοῦ ἐπιφύλαξε ὁ Κύριος, γιατί ὁ Κύριος εἶναι γεμᾶτος εὐσπλαχνία καί ἔλεος»³⁸.

Μέ τό πνεῦμα αὐτό ἀγωνίσθηκαν οἱ ἅγιοι Μάρτυρες καί ὑπέμειναν παντοειδεῖς διωγμούς, βασανισμούς καί αὐτό τόν θάνατο.

4. Ὄταν ὑπομένει διώξεις γιά τόν Χριστό, γιά τό εὐαγγέλιο, γιά τήν πίστη, γιά τήν Ἐκκλησία κατά τόν λόγο Του: «Μακάριοι εἶστε ὅταν σᾶς χλευάσουν καί σᾶς καταδιώξουν καί σᾶς κακολογήσουν μέ κάθε ψεύτικη κατηγορία ἐξαιτίας μου»³⁹.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συμβουλεύει τό μαθητή του

---

38. «Υπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί μου, τῆς κακοπαθείας καί τῆς μακροθυμίας τούς προφήτας, οἱ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι Κυρίου. ἰδοὺ μακαρίζομεν τούς ὑπομένοντας· τήν ὑπομονήν Ἰώβ ἠκούσατε, καί τό τέλος Κυρίου εἶδετε, ὅτι πολύσπλαχνός ἐστιν ὁ Κύριος καί οἰκτίρμων» (Ἰακώβου ε' 10-11).

39. «Μακάριοι ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καί διώξωσι καί εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ» (Ματθαίου ε' 11).

ἀπόστολο Τιμόθεο νά εἶναι προετοιμασμένος γιά αὐτό τόν διωγμό ἀφοῦ:

«Κι ὄχι μόνο ἐγώ, ἀλλά κι ὅλοι ὅσοι θέλουν νά ζήσουν μέ εὐσέβεια, σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, θά ἀντιμετωπίσουν διωγμούς»⁴⁰.

Ὁ ἴδιος Ἀπόστολος διδάσκει, ὅτι ὁ πιστός πρέπει νά θεωρεῖ τό μαρτύριο γιά τόν Χριστό ἐπίσης μιά μεγάλη δωρεά καί τιμή τοῦ Θεοῦ.

«Γιατί σ' ἐσᾶς δόθηκε τό χάρισμα, ὄχι μόνο νά πιστεῦτε στό Χριστό, ἀλλά καί νά ὑποφέρετε γι' αὐτόν»⁴¹.

Ὁ ἴδιος ἔχαιρε γιά τά παθήματά του, ὅταν κήρυττε τό εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας καί ἔπασχε γιά τήν Ἐκκλησία:

«Χαίρομαι τώρα πού ὑποφέρω γιά χάρη σας καί συντελῶ ἔτσι μέ τά σωματικά μου παθήματα, ὥστε νά ὀλοκληρωθοῦν οἱ θλίψεις πού πρέπει νά ὑπομείνει τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, δηλαδή ἡ ἐκκλησία»⁴².

«Ἡ διαθήκη τοῦ Πνεύματος δέν πρέπει νά παρουσιάζεται μέ μεγαλύτερη λαμπρότητα στό ἔργο τῶν διακόνων της; Γιατί, ἂν τό ἔργο τῆς διαθήκης πού ὀδηγοῦσε στήν καταδίκη τό συνόδευε λαμπρότητα, πολύ περισσότερή εἶναι ἡ λαμπρότητα τοῦ ἔργου πού ὀδηγεῖ στή σωτηρία. Πραγματικά, ἡ δόξα στήν περίπτωση ἐκείνη δέ συγκρίνεται μέ τή λαμπρότητα τῆς νέας διαθήκης. Γιατί, ἂν ἐκεῖνο πού ἐμελλε νά καταργηθεῖ δόθηκε μέ λαμπρότητα, μεγαλύτερη λαμπρότητα συνοδεύει

---

40. «Πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται» (Πρός Τιμόθεον Β' γ' 12).

41. «Ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τό ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τό εἰς αὐτόν πιστεῦναι, ἀλλά καί τό ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν» (Πρός Φιλιππησίους α' 29).

42. «Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν καί ἀνταναπληρῶ τά ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἡ ἐκκλησία» (Πρός Κολοσσαεῖς α' 24).

αυτό που παραμένει αιώνια. Ἐπειδὴ λοιπόν, ἔχουμε μία τέτοια ἐλπίδα, γι' αὐτό μιλάμε τόσο καθαρά»⁴³.

5. Ὄταν κακοπαθεῖ γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῶν ἀρετῶν, τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ἐντολῶν καὶ τὴν ὑπακοή στοῦ ἁγίου θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συμβουλεύει τὸν μαθητὴ του ἀπόστολο Τιμόθεο: «Ἐσύ ὅμως νὰ ἔχεις ξεκαθαρισμένη κρίση γιὰ νὰ τὰ ἀντιμετωπίσεις ὅλα. Νὰ κακοπαθήσεις»⁴⁴.

Ἀπ' αὐτὴ τὴν προτροπὴ παρακινούμενοι οἱ ἅγιοι πατέρες καὶ οἱ ἅγιες μητέρες ἐπιδόθηκαν σὲ ἀσκητικούς ἀγῶνες καὶ μὲ προθυμία ὑπέμειναν κάθε κακοπάθεια καὶ κατὰ Θεοῦ θλίψη γιὰ τὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναδεικνύει τὴν ἀξία αὐτῶν τῶν παθημάτων γράφοντας τὰ ἐξῆς: «Πιστεύω πραγματικά πὼς ὅσα ὑποφέρουμε τώρα δὲν ἰσοσταθμίζουν τὴ δόξα πού μᾶς ἐπιφυλάσσει ὁ Θεός στο μέλλον»⁴⁵.

Ἐπομένως κοινωνία τῶν παθημάτων τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποκτᾶ ὁ πιστός μὲ τὴ συμμετοχὴ του στὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὴν ὑπομονὴ στὶς δοκιμασίες τῆς ζωῆς, μὲ τὸν πνευματικὸ ἀγῶνα γιὰ τὴ νέκρωση τῆς ἁμαρτίας καὶ τὴν ἀπόκτηση τῶν ἀρετῶν.

---

43. «Πὼς οὐχὶ μᾶλλον ἢ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; εἰ γὰρ ἢ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισσεύει ἢ διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. καὶ γὰρ οὐδὲ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ. Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα» (Πρὸς Κορινθίους Β', γ' 8-12).

44. «Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον» (Πρὸς Τιμόθεον Β' δ' 5).

45. «Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς» (Πρὸς Ρωμαίους η' 18).

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καλεῖ τὸν πιστὸ νά μιμηθεῖ στήν πνευματικὴ ζωὴ του τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστὸ ὡς ἐξῆς:

«...Ἄφησε νά σέ λιθοβολήσουν, ἂν θά πρέπει νά τό πάθης. Γνωρίζω καλά, ὅτι θά ξεφύγης ἀνάμεσα ἀπ' αὐτούς οἱ ὅποιοι σέ λιθοβολοῦν ὡσάν Θεός. Διότι ὁ Λόγος δέν λιθοβολεῖται. Ἄν σέ ὀδηγήσουν ἐμπρός εἰς τὸν Ἡρώδη, μήν τοῦ δώσης ἀπάντησιν εἰς τὰ περισσότερα. Θά σεβασθῇ τήν σιωπὴν σου περισσότερο ἀπὸ ὅσον θά σεβασθῇ τοὺς πολλοὺς λόγους τῶν ἄλλων. Ἄν σέ μαστιγώσουν, ζήτησε νά ἐκτελέσουν ὀλόκληρη τήν ποινήν. Φρόντισε νά γευθῆς χολήν, πιές ξύδι, ζήτησε ἐμπτυσμούς, δέξου κτυπήματα καὶ ὕβρεις, στεφανώσου μέ τὰ ἀγκάθια τοῦ δύσκολου δρόμου τοῦ Θεοῦ, ἐνδύσου τό κόκκινον ἔνδυμα, δέξου τό καλάμι, ἄφησε νά σέ προσκυνήσουν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι εἰρωνεύονται τήν ἀλήθειαν. Τέλος, σταυρώσου μαζί μέ τὸν Χριστόν, νεκρώσου μαζί του, κατέβα πρόθυμα μαζί του εἰς τὸν τάφον, διά νά ἀναστηθῆς καί μαζί του, διά νά δοξασθῆς καί νά βασιλεύσης μαζί του...»⁴⁶.

---

46. «...Λιθάσθητι, ἂν τοῦτο δέη παθεῖν· λήσῃ τοὺς βάλλοντας, εὖ οἶδα, φεύξῃ καὶ διὰ μέσου αὐτῶν, ὡς Θεός. Ὁ Λόγος γὰρ οὐ λιθάζεται. Ἄν Ἡρώδη προσαχθῆς, μηδὲ ἀποκριθῆς τὰ πλείω. Αἰδεσθήσεται σου καὶ τήν σιωπὴν πλέον ἢ ἄλλων τοὺς μακροὺς λόγους. Ἄν φραγγελωθῆς, καὶ τὰ λειπόμενα ζήτησον. Γεῦσαι χολῆς, διὰ τὴν γεῦσιν· ὄξος ποτίσθητι, ζήτησον ἐμπτύσματα, δέξαι ραπίσματα, κολαφίσματα· ἀκάνθαις στεφανώθητι τῷ τραχεῖ τοῦ κατὰ Θεὸν βίου· περιβαλοῦ τὸ κόκκινον, δέξαι κάλαμον, προσκυνήθητι παρὰ τῶν παιζόντων τὴν ἀλήθειαν. Τέλος συσταυρώθητι, συνεκρώθητι, συντάφητι προθύμως, ἵνα καὶ συναναστηῆς καὶ συνδοξασθῆς καὶ συμβασιλεύσης...» (Γρηγορίου Θεολόγου Λόγος ΛΗ', Εἰς τὰ Θεοφάνεια ἡγουν εἰς τὰ Γενέθλια τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ).

Δ'. «Πῶς καταστήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν»

Τελικός σκοπός τοῦ ἀγῶνα τῶν πιστῶν εἶναι νά καταστήσουν στήν ἐκ νεκρῶν ἀνάσταση. Ποιά εἶναι αὐτῆ;

Εἶναι αὐτή ἡ ἀνάσταση πού ὑποσχέθηκε ὁ Κύριος μέ τούς λόγους Του:

«Καί τό θέλημα ἐκείνου πού μ' ἔστειλε εἶναι νά μή χαθεῖ κανένας ἀπ' ὅσους μοῦ ἔχει δώσει, ἀλλά ὅλους νά τούς ἀναστήσω τὴν ἔσχατη ἡμέρα. Τό θέλημα ἐκείνου πού μέ ἔστειλε εἶναι τοῦτο: Ὅποιος παραδέχεται τόν Υἱό καί πιστεύει σ' αὐτόν, νά ἀποκτήσει αἰώνια ζωή· κι ἐγώ θά τόν ἀναστήσω τὴν ἔσχατη ἡμέρα»⁴⁷.

Αὐτή ἡ ἀνάσταση εἶναι ἡ κοινωνία καί ἡ ἔνωση τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Τριαδικό Θεό.

Σ' αὐτή τὴν ἀνάσταση συμμετέχουν αὐτοί πού συμμετεῖχαν καί στήν πρώτη ἀνάσταση κατά τόν ἀπόστολο καί εὐαγγελιστή Ἰωάννη:

«Οἱ ὑπόλοιποι ἀπό τούς νεκρούς δέν ξαναγύρισαν στή ζωὴ ὥσπου νά συμπληρωθοῦν τὰ χίλια χρόνια. Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη ἀνάσταση»⁴⁸.

«Μετά εἶδα ἕναν ἄσπρο θρόνο κι ἐκεῖνον πού καθόταν σ' αὐτόν. Ἡ γῆ κι ὁ οὐρανός ἔφυγαν ἀπὸ μπροστά του κι ἐξαφανίσθηκαν. Καί εἶδα τούς νεκρούς, μεγάλους καί μικρούς, νά στέκονται μπροστά στό θρόνο. Ἀνοίχθηκαν βι-

---

47. «Τοῦτο δέ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέ μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. τοῦτο δέ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστευῶν εἰς αὐτὸν ἔχη ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ» (Ἰωάννου στ' 39-40).

48. «Οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἔζησαν ἕως τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη. αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη» (Ἀποκάλυψις κ' 5).

βλία, κι ύστερα ἀνοίχθηκε ἓνα ἄλλο βιβλίο, τό βιβλίο τῆς ζωῆς. Καί κρίθηκαν οἱ νεκροί κατά τά ἔργα τους, πού ἦταν γραμμένα στό βιβλίο. Ἡ θάλασσα παρέδωσε τούς νεκρούς της, καί ὁ θάνατος καί ὁ Ἄδης παρέδωσαν τούς νεκρούς πού φύλαγαν. Κι ὁ καθένας κρίθηκε κατά τά ἔργα του. Τότε ὁ θάνατος καί ὁ Ἄδης ρίχθηκαν στή λίμνη τῆς φωτιᾶς. Αὐτός εἶναι ὁ δεύτερος θάνατος, ἡ λίμνη τῆς φωτιᾶς καί ὁποῖος δέ βρέθηκε γραμμένος στό βιβλίο τῆς ζωῆς ρίχθηκε στή λίμνη τῆς φωτιᾶς»⁴⁹.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀγωνιζόταν στόν πνευματικό στίβο γιατί δέν ἤθελε νά ὑστερεῖ ἔναντι τῶν πνευματικῶν τέκνων του, ὅπως ἔγραψε:

«Ἀλλά μέ σκληρές ἀσκήσεις ταλαιπωρῶ τό σῶμά μου καί τό ὑποδουλώνω, ἀπό φόβο μήπως, ἐνῶ θά ἔχω κηρύξει στους ἄλλους, ἐγώ ὁ ἴδιος κριθῶ ἀκατάλληλος»⁵⁰.

Μέ τό ἀκμαῖο καί ρωμαλέο ἀγωνιστικό φρόνημά του καλεῖ τούς πιστούς νά τόν μιμηθοῦν:

---

49. «Καί εἶδον θρόνον μέγαν λευκόν καί τόν καθήμενον ἐπ' αὐτῷ, οὐδ' ἀπό προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καί ὁ οὐρανός, καί τόπος οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς. καί εἶδον τούς νεκρούς, τούς μεγάλους καί τούς μικρούς, ἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καί βιβλία ἠνοίχθησαν· καί ἄλλο βιβλίον ἠνοίχθη, ὃ ἐστι τῆς ζωῆς· καί ἐκρίθησαν οἱ νεκροί ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατά τά ἔργα αὐτῶν. καί ἔδωκεν ἡ θάλασσα τούς νεκρούς τούς ἐν αὐτῇ, καί ὁ θάνατος καί ὁ Ἄδης ἔδωκαν τούς νεκρούς τούς ἐν αὐτοῖς, καί ἐκρίθησαν ἕκαστος κατά τά ἔργα αὐτῶν. καί ὁ θάνατος καί ὁ Ἄδης ἐβλήθησαν εἰς τήν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος ὁ θάνατος ὁ δεύτερός ἐστιν. καί εἴ τις οὐχ εὐρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τήν λίμνην τοῦ πυρός» (Ἀποκαλύψεως κ' 11-15).

50. «Ἄλλ' ὑποπιάζω μου τὸ σῶμα καί δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι» (Πρὸς Κορινθίους Α' θ' 27).

«Σᾶς ζητῶ λοιπόν νά μου μοιάσετε»⁵¹.

«Μιμηθεῖτε ἐμένα, ὅπως κι ἐγώ μιμοῦμαι τό Χριστό»⁵².

«Μιμηθεῖτε λοιπόν τό Θεό, ἀφοῦ εἶστε ἀγαπητά του παιδιά»⁵³.

«Ἐπιθυμοῦμε ὁ καθένας ἀπό σᾶς νά δείχνει ὡς τό τέλος τόν ἴδιο ζήλο γιά νά ἐκπληρωθεῖ ἡ ἐλπίδα μας. Καί νά μή γίνετε ὀκνηροί, ἀλλά ν' ἀκολουθεῖτε τό παράδειγμα ἐκείνων πού μέ τήν πίστη καί τήν ὑπομονή κληρονομοῦν ὅσα ὑποσχέθηκε ὁ Θεός»⁵⁴.

Αὐτό τό σκοπό ἔχει ἡ ἀσκησή μας αὐτή τήν περίοδο. Ἄς παρακαλέσουμε τόν Κύριό μας νά μᾶς ἐνδυναμώσει μέ τήν πανίσχυρη δύναμή Του γιά νά ἀγωνισθοῦμε καί νά ἀναδειχθοῦμε νικητές στεφανηφόροι ὅπως ὅλοι οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας.

---

51. «Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε» (Πρός Κορινθίους Α' δ' 16).

52. «Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγώ Χριστοῦ» (Πρός Κορινθίους Α' ια' 1).

53. «Γίνεσθε οὖν μιμηταί τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά» (Πρός Ἐφεσίους ε' 1).

54. «Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τήν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους, ἵνα μή νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας» (Πρός Ἑβραίους στ' 11-12).

